

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 34/1997 vp laiksi ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain muuttamisesta.

Eduskunta, jolle hallintovaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 22/1997 vp, on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *kumotaan* ortodoksisesta kirkkokunnasta 8 päivänä elokuuta 1969 annetun lain (521/1969) 6 §:n 2 momentti, 19, 58, 65 ja 76—80 §, sellaisena kuin niistä on 19 § laissa 893/1987, *muutetaan* 3 §:n 3 momentti, 5 ja 10 §, 12 a §:n 1 ja 2 momentti, 13, 14, 17, 20, 22 ja 24—27 §, 29 §:n 2 momentti, 35 §:n 1 momentti, 36 ja 38 §, 6 luvun otsikko, 42—57 ja 59—64 sekä 66, 72, 73, 75 ja 81 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 § laissa 596/1988, 12 a §:n 1 ja 2 momentti laissa 206/1984, 14, 17, 38 ja 73 § osaksi mainitussa laissa 893/1987, 20, 24 ja 60 § viimeksi mainitussa laissa, 25 ja 27 § osaksi laissa 351/1977, 36 § osaksi laissa 591/1979, 42 § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 593/1984, 43 § osaksi laissa 589/1995, 54 § osaksi mainitussa laissa 596/1988 ja 63 § osaksi mainitussa laissa 593/1984, sekä *lisätään* lakiin uusi 5 a, 16 b, 16 c ja 23 a §, 31 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 971/1982, uusi 2 ja 3 momentti, lakiin uusi 35 a, 36 a ja 38 a §, 41 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 593/1984 ja 893/1987 sekä laissa 926/1990, uusi 3 momentti, lakiin uusi 42 a § ja uusi 6 a luku, johon samalla siirretään muutetut 62—64 §, 71 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 893/1987, uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 81 a—81 d §, seuraavasti:

3 §

Kirkkokunnan ja siihen kuuluvien luostarien kiinteän omaisuuden myyntiin on saatava kirkolliskokouksen lupa.

5 §

Seurakunnat ovat velvolliset hankkimaan ja kunnossapitamaan kirkkonsa ja hautausmaansa.

Seurakunnat palkkaavat jäljempänä määritelyyn virkasuhteeseen papistonsa ja kantto-

rina sekä työsuhteeseen muun tarvittavan henkilöstönsä.

5 a §

Seurakunnalla on oltava seurakunnanvaltuuston ohjeellisina hyväksymät tavoiteohjelma ja toimintasuunnitelma. Tavoiteohjelma, joka sisältää seurakunnan toiminnan keskeiset tavoitteet, on laadittava vähintään kolmeksi vuodeksi ja tarkistettava vuosittain. Toimintasuunnitelma, joka sisältää seurakunnan toiminnan yksityiskohtaiset tavoitteet

tehtävryhmittäin, laaditaan kalenterivuodeksi kerrallaan.

10 §

Kirkkokunnan piispojen ja kirkkoherrojen sekä kirkollishallituksen, ojennuslautakunnan ja kirkollisen ylioikeuden jäsenten tulee olla Suomen kansalaisia.

12 a §

Seurakunnat, luostarit ja kirkollishallitus huolehtivat rekisterihallinnon ohjauksessa ja valvonnassa kirkollisen väestörekisterin pitoon liittyvistä tehtävistä seurakuntien ja luostarien jäsenten osalta noudattaen, mitä väestörekisteristä on yleisessä laissa säädetty tai sen nojalla määrätty.

Päätöksenteko kirkollisen väestörekisterin pitoa koskevissa asioissa kuuluu kirkkoherralle, luostarin johtajalle tai kirkollishallituksessa pidettävän keskusarkiston vastuunalaiselle hoitajalle.

13 §

Jokaisen seurakunnan esimiehenä on kirkkoherra. Seurakunnassa voi olla myös muita pappeja. Lisäksi seurakunnassa tulee olla ainakin yksi kanttori ja, jos seurakunta niin päättää, yksi tai useampi diakoni. Kirkollishallitus voi erityisestä syystä antaa seurakunnalle toistaiseksi luvan olla palkkaamatta kanttoria.

Seurakunnan viranhaltijat voivat olla kokoaikaisia, osa-aikaisia tai sivutoimisia viranhaltijoita.

Kahdella tai useammalla seurakunnalla voi olla yhteisiä viranhaltijoita.

14 §

Viranhaltija on se, pappi, diakoni ja kanttori, joka on:

- 1) nimitetty virkaan;
- 2) otettu virkaan koeajaksi; taikka
- 3) otettu viran väliaikaiseksi hoitajaksi tai viransijaiseksi.

16 b §

Pappi ei saa todistajana eikä muuten ilmaista, mitä hänelle on synnintunnustuksessa tai muuten sielunhoidossa uskottu, eikä henkilöä, joka on hänelle siinä uskoutunut.

Jos joku synnintunnustuksessa tai muuten sielunhoidossa ilmaisee yleisen lain mukaan

ilmiannettavan rikoksen olevan hankkeissa, papin on kehotettava häntä ilmoittamaan asiasta viranomaisille tai sille, jota vaara uhkaa. Jollei hän suostu siihen, papin on annettava asiasta viranomaisille tietoa sen verran kuin on mahdollista asianomaisen suoraan tai välillisesti tulematta ilmi.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee soveltuvin osin myös diakonia.

Sielunhoitoa koskevat papiston todistukset ovat salaisia. Niistä voidaan kuitenkin antaa viranomaisille sellaisia tilastotietoja, joista ei käy ilmi 1 momentissa mainittuja seikkoja.

16 c §

Pappi, diakoni ja kanttori eivät saa opettaa eivätkä levittää mielipiteitä, jotka ovat vastoin kirkon uskontunnustusta tai kanonista rakennetta. He eivät myöskään saa sekoittaa saarnaansa tai muuhun opetukseensa sopimattomia eivätkä tavoitella virkaa omaan puoleensa puhumalla, viran muita hakijoita halventamalla eivätkä muilla sopimattomilla keinoilla.

Papin, diakonin ja kanttorin on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä sekä osoitettava esimiehilleen kuuliaisuutta. Heidän on käytäydyttävä virassa ja sen ulkopuolella asemansa edellyttämällä tavalla.

Pappi, diakoni ja kanttori eivät saa puuttua hengellisen viran haltijalle sopimattomiin toimiin, tehtäviin eivätkä elinkeinoihin eivätkä toimia avustajana tai asiamiehenä oikeudenkäynnissä, ellei se koske heidän seurakuntaansa tai perheenjäsentään. Perheenjäsenillä tarkoitetaan samassa taloudessa asuvia vanhempia, ottovanhempia, sisaruksia, puolisoa, lapsia ja ottolapsia.

Pappi, diakoni ja kanttori eivät saa ilman hiippakunnan piispan lupaa ottaa sivutointa, josta on oikeus kieltäytyä. Seurakunnanneuvoston on annettava asiasta lausunto.

17 §

Jos papin, diakonin tai kanttorin virkaan valittu ei ole vielä ollut vakinaisena vastavassa virassa, hänet nimittämisen sijasta otetaan virkaan kahden vuoden koeajaksi.

Koevuosien päätyttyä hiippakunnan piispa, kuultuaan seurakunnanvaltuustoa ja tarvittaessa kirkollishallitusta, vahvistaa vaalin, jos katsoo valitun virkaan sopivaksi.

Jos koeajaksi otettu on ennen sen päättymistä osoittautunut virkaan sopimattomaksi, perutettakoon hänelle annettu määräys.

20 §

Papin, diakonin ja kanttorin eroamisikä on kuusikymmentäseitsemän vuotta. Hiippakunnan piispa saa, harkitessaan siihen olevan syytä ja milloin tämä voi tapahtua viranhoidon siitä kärsimättä, seurakunnan hakemuksesta ja asianomaisen suostumuksella pysyttää hänet kuitenkin edelleen virassa. Tällainen lupa annetaan enintään vuodeksi kerrallaan.

Jos pappi, diakoni tai kanttori on sairauden tai vamman vuoksi pysyvästi menettänyt työkykynsä ja hänellä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, piispa voi vapauttaa hänet virasta.

Viranhaltija vapautuu virastaan myös sinä päivänä, josta lukien hänet nimitetään tai koeajaksi määrätään toiseen seurakunnan virkaan taikka hänen virkansa lakkautetaan.

22 §

Papin ja diakonin, jolla on muu virka tai toimi seurakunnan alueella, tulee tarvittaessa osallistua kirkollisiin tehtäviin hiippakunnassa piispan antaman määräyksen mukaisesti.

23 a §

Jos pappi tai diakoni kirjallisesti ilmoittaa hiippakuntansa piispalle haluavansa erota papeudesta ja eronpyyntöön sisältyvät riittävät perustelut, on piispan piispainkokouksessa muiden piispojen kanssa todettava hänet menettäneeksi papeutensa. Samoin menetellään, jos pappi tai diakoni eroaa ortodoksisesta kirkosta.

Joka 1 momentin nojalla menettää papeutensa, menettää myös sen papin tai diakonin viran, joka hänellä on.

24 §

Seurakunnankokous vahvistaa seurakunnanvaltuuston jäsenten lukumäärän sekä valitsee papin, diakonin ja kanttorin.

Seurakunnanvaltuusto voi jakaa seurakunnan vaalialueisiin, joilta valitaan jäseniä seurakunnanvaltuustoon siten, että seurakunnan eri osat tulevat suhteellisesti edustetuiksi.

25 §

Äänioikeus seurakunnankokouksessa ja seurakunnanvaltuuston jäsenten vaaleissa on jokaisella äänivaltaisten luetteloon merkityllä seurakunnan jäsenellä, joka on Suomen kan-

salainen ja ennen kokous- tai vaalivuotta on täyttänyt kahdeksantoista vuotta.

Äänioikeuttaan saa seurakunnan jäsen käyttää vain henkilökohtaisesti.

26 §

Seurakunnan yleinen hallinto kuuluu seurakunnanvaltuustolle.

Seurakunnanvaltuustoon kuuluvat kirkkoherra ja kolmeksi kalenterivuodeksi valitut määräaikaiset jäsenet. Määräaikainen jäsen pysyy toimeensa sen ajan, joksi hänet on valittu, ja sen jälkeenkin, kunnes toimeen on valittu toinen.

Jos määräaikaisen jäsenen paikka tulee avoimeksi, puheenjohtajan on kutsuttava hänen tilalleen jäljellä olevaksi vaalikaudeksi lähinnä eniten ääniä saanut vaalikelpoinen henkilö.

27 §

Seurakunnanvaltuuston jäseneksi voidaan valita nuhteettomasta elämästä ja ortodoksisesta kristillisestä harrastuksesta tunnettu seurakunnan äänivaltainen jäsen, joka ei ole holhouksenalainen.

Seurakunnanvaltuuston jäsenen toimesta ei ole lupa kieltäytyä, jollei asianomainen ole toiminut valtuuston jäsenenä vähintään kolme vuotta. Jos kieltäytyminen tapahtuu sairauden vuoksi tai muusta painavasta syystä, tutkii valtuusto esteen pätevyuden.

Jos jäsen menettää vaalikelpoisuutensa, valtuuston on todettava hänen toimensa lakanneeksi.

29 §

Seurakunnanneuvoston määräaikaisen jäsenen kelpoisuudesta, jäsenyydestä kieltäytymisestä ja toimen lakkaamisesta on voimassa, mitä 26 §:n 2 momentissa ja 27 §:ssä säädetään seurakunnanvaltuuston jäsenistä. Jos jäsenen paikka tulee avoimeksi, seurakunnanvaltuuston on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi jäsen.

31 §

Jos verovelvollinen on saanut osittaisen tai täydellisen vapautuksen sekä valtiolle että kunnalle tulosta maksettavasta verosta tai sen suorittamisen viivästymisestä johtuvista seuraamuksista taikka lykkäystä sen suoritta-

miseen, hän saa vastaavan vapautuksen samasta tulosta maksettavasta kirkollisverosta ja sen suorittamisen viivästyisestä johtuvista seuraamuksista tai vastaavilla ehdoilla lykkäystä sen suorittamiseen.

Seurakunnanvaltuusto voi muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myöntää osittaisen tai täydellisen vapautuksen kirkollisverosta tai sen viivästyisestä aiheutuvista seuraamuksista taikka lykkäyksen sen suorittamiseen samoilla perusteilla, joilla valtion ja kunnan viranomaiset myöntävät vapautuksen tai lykkäystä valtion- ja kunnallisveron osalta.

35 §

Arkkipiispa on kirkkokunnan päämies ja esipaimen, joka johtaa arkkipiispakuntaa Raamatun, perimätiedon, dogmien, kanonien ja muiden ortodoksisen kirkon kirkollisten sääntöjen sekä kirkkokunnasta voimassa olevien säännösten mukaisesti yhdessä piispainkokouksen ja kirkolliskokouksen kanssa.

35 a §

Piispan osalta on voimassa, mitä 16 b §:ssä säädetään.

36 §

Kirkollishallituksen puheenjohtajana on arkkipiispa ja muina jäseninä:

- 1) muut hiippakuntien piispat; sekä
- 2) neljä kirkolliskokouksen kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsemaa kirkollishallinnon asiantuntijaa, joilla tulee olla 27 §:n 1 momentissa säädetty kelpoisuus ja joista yhden tulee olla papin virkaan kelpoinen pappi sekä yhden tuomarinvirkaan vaadittavan tutkinnon suorittanut henkilö.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa mainituille jäsenille valitaan kullekin henkilökohtainen varajäsen.

Kirkollishallitukselle kuuluvat asiat ratkaisee, sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään:

- 1) kirkollishallitus istunnossaan;
- 2) kirkollishallituksen jaosto; tai
- 3) kirkollishallituksen virkamies, jonka ratkaistavaksi sellainen asia on määrätty.

36 a §

Kirkollishallituksen virkamiesten virasteroamismvelvollisuudesta ja eläkeoikeudesta on voimassa, mitä valtion virkamiesten vi-

rastaeroamismvelvollisuudesta ja eläkeoikeudesta säädetään.

38 §

Kirkolliskokouksen jäseniä ovat:

1) pappisjäseninä virassa olevat piispat tai, jos jollakulla heistä on este, kirkollishallituksen virkaiältään vanhin pappisjäsen;

2) pappis- ja kanttorijäseninä papiston ja kanttorien kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsemat edustajat; sekä

3) maallikkojäseninä maallikkojen kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsemat edustajat.

Kirkolliskokouksen jäsenistä on yhteensä puolet pappis- ja kanttorijäseniä sekä puolet maallikkojäseniä.

Kirkollishallituksen lainoppineella asessorilla on puheoikeus kirkolliskokouksessa.

Maan hallitus määrää kirkolliskokoukseen edustajansa.

38 a §

Vaalikelpoisia papiston ja kanttorien edustajiksi kirkolliskokoukseen ovat kirkkokunnan virassa ja eläkkeellä olevat papit, diakonit ja kanttorit, pappismunkit ja munkki-diakonit sekä harrastuksen nojalla vihityt papit ja diakonit. Se, joka on erotettu virantoimituksesta tai papillisten tehtävien toimitamisesta taikka pidätetty virantoimituksesta, ei kuitenkaan ole sinä aikana vaalikelpoinen.

Vaalikelpoisia maallikkojen edustajiksi ovat kirkkokunnan seurakuntien maallikkojäsenet, jotka ovat kelpoisia seurakunnanvaltuuston jäseniksi.

41 §

Jos jollekin olosuhteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta ja tarkoitusta, on maksua määrättäessä meneteltävä niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa.

6 luku

Ojennusmenettely

42 §

Ojennuslautakunta voi määrätä ojennusra- gaistuksen papille, diakonille ja kanttorille, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä taikka virantoimituksessa tai sen ulkopuolella käyttäytyy virka-asemaansa sopimattomalla tavalla.

Ojennusrangaistuksia ovat:

- 1) kirjallinen varoitus;
- 2) virantoimituksesta erottaminen vähintään yhdeksi ja enintään kuudeksi kuukaudeksi; sekä
- 3) viraltapano.

42 a §

Pappi ja diakoni, joka määrätään pantavaksi viralta taikka joka on jo saanut eron virastaan, voidaan lisäksi asianomaisen kuulemisen jälkeen piispainkokouksen päätöksellä erottaa papillisten tehtävien toimittamisesta vähintään yhdeksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksi vuodeksi tai julistaa menettäneeksi pappautensa. Pappouden menettäminen tulee kyseeseen silloin kun rikkomus tai velvollisuuksien vastainen käyttäytyminen osoittaa asianomaisen kanonisesti sopimattomaksi papputeen.

43 §

Jos pappi tai diakoni, joka ei ole vastavassa virassa, toimii vastoin papillisia velvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä taikka käyttäytyy papistolle sopimattomasti, hänelle voidaan antaa kirjallinen varoitus tai määrätä 42 a §:ssä säädetty toimenpide.

44 §

Virantoimituksesta erotettu menettää rangaistusajaksi palkkaedut siitä virasta, jonka toimittamisesta hänet on erotettu.

Papillisten tehtävien toimittamisesta erotettu ei saa rangaistusaikana suorittaa papillisia tehtäviä.

Pappautensa menettänyt ei saa suorittaa papillisia tehtäviä eikä käyttää papillista asua.

45 §

Ojennusmenettelyyn ei saa ryhtyä, jos asia on sen laatuinen, että se on käsiteltävä tuomioistuimessa.

Ojennusmenettelyä ei saa panna vireille saman synn johdosta, josta on vireillä syyte tuomioistuimessa. Jos ojennusmenettelyn aikana nostetaan tuomioistuimessa syyte saman synn johdosta, joka on aiheuttanut ojennusmenettelyn, ojennusmenettely on keskeytettävä siksi ajaksi, jonka syyte on vireillä.

Ojennusmenettelyä ei myöskään saa panna vireille eikä ojennusrangaistusta määrätä saman synn johdosta, josta tuomioistuin on jo tuominnut rangaistuksen tai jonka johdosta

nostetusta syytteestä tuomioistuin on vapautanut vastaajan tai jättänyt hänet rangaistukseen tuomitsematta. Tämän estämättä asianomainen voidaan kuitenkin tässä luvussa säädettyä menettelyä noudattaen panna viralta, erottaa papillisten tehtävien toimittamisesta taikka julistaa menettäneeksi pappautensa.

46 §

Ojennusmenettelyyn voidaan jättää ryhtymättä ja ojennusrangaistus määräämättä, jos rikkomus tai velvollisuuksien vastainen menettely on vähäinen eikä yleinen etu vaadi ojennusrangaistuksen määräämistä.

47 §

Jos tuomioistuin on tuominnut kirkollisen ojennusvallan alaisen henkilön rangaistukseen virkarikoksesta tai vapausrangaistukseen muusta rikoksesta, jäljennös päätöksestä on lähetettävä kirkollishallitukselle kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksen julistamisesta tai antamisesta.

48 §

Ojennusrangaistusta ei saa määrätä, ellei ojennusmenettelyä ole pantu vireille yhden vuoden kuluessa siitä, kun se seikka, joka olisi voinut aiheuttaa ojennusmenettelyn, tuli kirkollishallituksen tietoon.

Jollei ojennusmenettelyä 45 §:n 2 tai 3 momentissa mainituissa tapauksissa ole pantu vireille tai jatkettu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun tuomioistuimen päätös sai lainvoiman, oikeus ojennusmenettelyn vireille panemiseen tai jatkamiseen raukeaa.

49 §

Kirkollishallitus voi pidättää kirkollisen ojennusvallan alaisen henkilön virantoimituksesta rikossyytteen tai ojennusmenettelyn sekä niiden edellyttämien tutkimusten ajaksi. Virantoimituksesta pidättämistä ei saa jatkaa pitempään kuin siihen on tarvetta.

Päätös virantoimituksesta pidättämisestä tulee noudatettavaksi siitä tehdystä valituksesta huolimatta.

50 §

Seurakunnan viranhaltijalta, joka pidetään virantoimituksesta, pidätetään tänä aikana puolet hänen rahapalkastaan. Jollei häntä tuomita tai määrätä rangaistukseen siitä teosta, jonka johdosta hänet oli virantoimituksesta pidätetty, hänelle maksetaan palkkaus

sanotulta ajalta kokonaan.

Jos virantoimituksesta pidätetty seurakunnan viranhaltija tuomitaan tai määrätään pantavaksi viralta, hänelle ei makseta palkkausta, vaikkei päätös olekaan lainvoimainen. Jos viraltapano muutetaan lievemmäksi rangaistukseksi, hänelle maksetaan puolet tämän momentin nojalla pidätetystä rahapalkasta.

51 §

Ojennusrangaistuksen määrää ojennuslautakunta.

Ojennuslautakunnan puheenjohtajana toimii sen hiippakunnan piispa, johon vastaaja kuuluu. Lisäksi ojennuslautakunnassa on kaksi pappisjäsentä ja kaksi maallikkojäsentä, joiden on oltava kelpoisia kirkolliskokouksen jäseniksi. Ainakin toisen maallikkojäsenen tulee olla tuomarinvirkaan vaadittavan tutkinnon suorittanut. Määräaikaiset jäsenet ovat samat hiippakunnasta riippumatta.

Ojennuslautakunnan määräaikaiset jäsenet valitsee kirkolliskokous kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Samassa järjestyksessä valitaan kullekin määräaikaiselle jäsenelle kaksi henkilökohtaista varajäsentä.

52 §

Ojennuslautakunnassa ajaa syytettä ojenusasiames, joka käyttää syyttäjänä itsenäistä puhevaltaa.

Ojennusasiames määrää kirkollishallitus kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Ojenusasiames tulee olla tuomarinvirkaan vaadittavan tutkinnon suorittanut ja hänen pitää olla kelpoinen kirkolliskokouksen jäseneksi.

53 §

Jos kirkollishallituksella on perusteltua aihetta olettaa papin, diakonin tai kanttorin syyllistyneen virkarikokseen tai sellaiseen menettelyyn, josta voi seurata ojennusrangaistus, sen on huolehdittava siitä, että asiaa suoritetaan valmistava tutkinta. Sen jälkeen kirkollishallituksen on toimitettava tutkinta-aineisto viralliselle syyttäjälle tai ojenusasiamesille, jos tutkinta antaa siihen aihetta.

Hankittuaan asian ratkaisemiseksi ehkä tarvittavan lisäselvityksen ojennusasiames päättää ojennusmenettelyyn ryhtymisestä. Ojennusmenettely pannaan vireille antamalla vastaajalle tiedoksi ojennusrangaistusta koskeva vaatimus ja se asiassa kertynyt aineisto,

jonka perusteella ojennusrangaistusta vaaditaan. Ojennusasiames toimittaa nämä asiakirjat myös ojennuslautakunnalle.

Vastaajalle on varattava tilaisuus selityksen antamiseen.

Vastaajalla on oikeus käyttää ojennusmenettelyssä avustajaa ja asiamiestä.

54 §

Ojennuslautakunnan on toimitettava suullinen käsittely, jos vastaaja tai ojennusasiames sitä pyytää taikka lautakunta muuten pitää sitä tarpeellisena. Vastaaja on todisteellisesti kutsuttava suulliseen käsittelyyn. Hänet voidaan kutsua siihen uhalla, että kutsutun poissaolo ei estä asian ratkaisemista. Ojennusasiames on oltava läsnä suullisessa käsittelyssä.

Suullisessa käsittelyssä ojennuslautakunta voi kuulla todistajia ja asiantuntijoita. Ojennuslautakunta voi myös määrätä todistajan ja asiantuntijan suullisen kuulustelun toimitettavaksi soveliaimmissa lääninoikeudessa. Ojennusasiamesillä ja vastaajalla on oikeus esittää todistajille ja asiantuntijoille kysymyksiä.

Suullinen käsittely on julkinen. Käsittelyn toimittava viranomainen voi kuitenkin kieltää lehdistöltä tai yleisöltä pääsyn käsittelyyn tai osaan siitä, jos se on välttämätöntä moraalin, yleisen järjestyksen, kansallisen turvallisuuden taikka osapuolten tai 21 vuotta nuorempien henkilöiden yksityiselämän suojaamiseksi.

55 §

Ojennuslautakunta on päätösvaltainen, kun kaikki jäsenet ovat läsnä. Puheenjohtajan estyneenä ollessa toimii lautakunnan puheenjohtajana virkaiältään vanhin muu hiippakunnan piispa. Jos muu jäsen on poissa istunnosta tai todetaan esteelliseksi, tulee varajäsen hänen sijaansa.

Jos ojennuslautakunnassa ilmenee eriäviä mielipiteitä, asia päätetään äänestämällä noudattaen samaa menettelyä kuin monijäsenisessä tuomioistuimessa.

Ojennuslautakunnan jäsen toimii tuomarin vastuulla. Jäsenen, joka ei ole aikaisemmin vannonut tuomarinvalaa tai antanut tuomarinvakuutusta, on ennen toimeensa ryhtymistään tehtävä se yleisessä tuomioistuimessa, kirkollisessa ylioikeudessa tai kirkollishallituksessa.

56 §

Ojennuslautakunnan päätös laaditaan erillisenä toimituskirjana. Päätöksen tulee sisältää ratkaisun perustelut ja sovelletut lainkohdat.

Päätös annetaan tiedoksi tiedoksiannosta hallintoasioissa säädetystä järjestyksestä. Tiedoksiannon toimittamisesta huolehtii kirkollishallitus.

Ojennusasiameiehen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on tehty.

57 §

Jos piispa syyllistyy 42 §:ssä mainittuun rikkomukseen, piispainkokous voi määrätä hänelle samassa pykälässä säädetyn ojennusrangaistuksen. Piispainkokous voi määrätä erityisen syyttäjän, jos katsoo sen tarpeelliseksi.

Tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa on noudatettava, mitä 45—49 §:ssä säädetään. Piispan pidättämisestä virantoimituksesta päättää kuitenkin piispainkokous.

59 §

Virassa aiheutetun vahingon korvaamisesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Korvausvaatimus käsitellään erikseen riippumatta siitä ojennusmenettelystä, joka tämän lain mukaan pannaan vireille.

60 §

Kirkollishallituksen käsitellessä 49 §:n 1 momentissa, 52 §:n 2 momentissa ja 53 §:n 1 momentissa mainittuja asioita toimii puheenjohtajana kirkollishallituksen pappisjäsen. Kirkollishallituksen jäseninä olevat piispat eivät ota osaa asian käsittelyyn.

61 §

Piispa saa antaa nuhteita niille, jotka virassa ovat hänen valvontansa alaisia, ja sitä varten kutsua asianomaisen luokseen. Nuhteesta on pyydettyessä annettava kirjallinen todistus.

6 a luku

Kirkollinen ylioikeus

62 §

Kirkollinen ylioikeus käsittelee valitukset ojennuslautakunnan päätöksistä.

63 §

Asian käsittelyyn kirkollisessa ylioikeudessa osallistuvat esteettömät hiippakuntien piispat sekä kaksi pappisjäsentä ja kolme maallikkojäsentä. Kirkollisen ylioikeuden puheenjohtajana on arkkipiispa tai hänen estyneenä ollessaan virassa vanhin muu hiippakunnan piispa.

Kirkollisen ylioikeuden pappis- ja maallikkojäsenet sekä kaksi pappisvarajäsentä ja kolme maallikovarajäsentä valitsee kirkolliskokous kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Ainakin yhden maallikkojäsenen ja yhden maallikovarajäsenen tulee olla tuomarinvirkaan vaadittavan tutkinnon suorittanut. Hän on samalla oikeuden sihteeri.

Pappisjäsenten ja pappisvarajäsenten tulee olla kelpoisia kirkolliskokouksen pappisjäseniksi. Maallikkojäsenten ja maallikovarajäsenten tulee olla kelpoisia kirkolliskokouksen maallikkojäseniksi.

64 §

Kirkollinen ylioikeus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on puheenjohtaja sekä kaksi pappisjäsentä ja kaksi maallikkojäsentä, joista ainakin toinen on tuomarinvirkaan vaadittavan tutkinnon suorittanut.

Asian käsittelystä sekä päätöksen laatimisesta ja tiedoksiannosta on soveltuvin osin voimassa, mitä 54 ja 56 §:ssä säädetään.

66 §

Ennen kuin seurakunnanvaltuuston päätös saadaan panna täytäntöön, se on alistettava kirkollishallituksen tutkittavaksi ja vahvistettavaksi, jos on päätetty:

1) myydä, vaihtaa tai muuten luovuttaa tai panna pantiksi seurakunnan kiinteää omaisuutta; tai

2) ottaa laina yli kymmeneksi vuodeksi.

Jos alistusta ei ole toimitettu vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä, päätös on rauennut.

Alistamisesta säädetään myös tämän lain nojalla annetussa asetuksessa.

71 §

Seurakunnan jäsen saa valittaa seurakunnanvaltuuston jäsenten vaaleista kirkollishallitukseen 30 päivän kuluessa vaalien tuloksen julkaisemisesta.

72 §

Ojennuslautakunnan päätöksestä saa valittaa kirkolliseen ylioikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta. Kirkollisen ylioikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta. Valitusoikeus on vastaajalla ja ojennusasiamehellä.

73 §

Kirkollishallituksen ja piispan hallinnolliseen päätökseen saadaan hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta. Papin, diakonin tai kanttorin vaalin vahvistamatta jättämisestä koivuosiin jälkeen valitetaan kuitenkin piispainkokoukseen.

Valitusta ei saa tehdä 1 momentissa tarkoitettua päätöksestä, joka koskee ohjesäännön vahvistamista, ehdollepanoa virkoihin ja lisäehdokkaan hyväksymistä, virkojen ja tointen väliaikaista hoitamista, sivutoimien pitämistä ja harkinnanvaraista virkavapautta, papin, diakonin ja kanttorin oikeutta pysyä virassa yli eroamisiän, kanttorinviran täyttämättä jättämistä tai kirkolliskokouksen edustajien vaaleja.

75 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, muutosta haettaessa ja siitä päätettäessä on noudatettava, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

81 §

Mitä yleisessä laissa säädetään oikeudesta lähettää valtion hallintoviranomaiselle asiakirjoja muissakin kuin edellä 75 §:n 3 mo-

mentissa tarkoitettussa tapauksessa ja siltä saada asiakirjoja, sovelletaan myös seurakunnan viranomaiseen, hiippakunnan piispaan, kirkollishallitukseen ja ojennuslautakuntaan.

81 a §

Kirkkokunnan virkakieli on suomi. Jokaisella on oikeus saada virkatodistukset omalla kielellään, joko suomeksi tai ruotsiksi.

Saamen kielen käyttämisestä kirkkokunnan ja seurakunnan viranomaisissa säädetään erikseen.

81 b §

Julkisten jumalanpalvelusten kieli on suomi.

Julkisia jumalanpalveluksia ja muita kirkollisia toimituksia voidaan hiippakunnan piispan ohjeiden mukaisesti mahdollisuuksien mukaan toimittaa myös muilla kielillä.

81 c §

Kirkkoherranviraston, luostarin johtajan ja kirkollishallituksessa pidettävän keskusarkiston antamista virkatodistuksista ja muista asiakirjoista on suoritettava lunastusta sen mukaan kuin opetusministeriö kirkollishallituksen esityksestä määrää.

81 d §

Käsiteltäessä hallintoasiaa kirkkokunnan, seurakunnan ja luostarin viranomaisissa on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa (598/1982) säädetään, jollei tästä laista muuta johdu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997. Tämän lain 36 §:n 1 ja 2 momenttia sovelletaan kirkollishallitukseen sekä 38 §:n 1 ja 3 momenttia kirkolliskokoukseen siitä lukien, kun niiden jäsenet ensimmäisen kerran valitaan tämän lain mukaan. Siihen saakka kirkollishallitukseen ja kirkolliskokoukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa olleita säännöksiä.

Jos pappi, diakoni tai kanttori on tämän lain voimaan tullessa syytettynä kirkollisessa alioikeudessa sellaisesta virka- tai käytösvirheestä, josta rangaistus on säädetty tällä lailla kumotuissa säännöksissä, asia on käsiteltävä loppuun ojennuslautakunnassa noudattaen kumottuja säännöksiä. Jos rikkomus kuitenkin on sen laatuinen, että se uuden

lain mukaan voidaan käsitellä ojennusmenetelyssä, eikä kirkollinen alioikeus ole antanut siitä lopullista päätöstä, asia on käsiteltävä tämän lain mukaisena ojennusasiaina.

Jos virka- tai käytösvirhe taikka rikkomus on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, tuomittava rangaistus tai määrättävä ojennusrangaistus on annettava sen lain no-

jalla, joka johtaa syylliselle lievempään rangaistukseen.

Edellä 66 §:n 3 momentissa säädetty määräaika luetaan aikaisintaan siitä päivästä, jona tämä laki tulee voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1997
